

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 116 stemmer (S, KF, V, SF, CD, RV og KRF) mod 9 (FP).

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

16) Tredje behandling af lovforslag nr. L 92:

Forslag til lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug.

Af energiministeren (Anne Birgitte Lundholt).

(Fremsat 6/11 91. Første behandling 14/11 91. Betænkning 11/12 91. Anden behandling 18/12 91).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne sige på forhånd, at jeg ikke vil have noget imod, at man udtaler sig om samtlige de sammenhængende lovforslag på én gang; det kan være hensigtsmæssigt.

Poul Nielson (S):

Jeg skal på vegne af Socialdemokratiet, SF og De Radikale fremkomme med nogle få bemærkninger her ved tredjebehandlingen af CO₂-lovpakken.

Det første forhold, jeg skal sige noget om, er, at det jo har været fremført i diskussionen, at vores bidrag til nedbringelsen af CO₂-emissionen i Danmark er for lille, hvis det er noget, vi selv beslutter, og noget, vi gør, uden at det er et led i en nærmest global samlet indsats. Men det er jo ikke rigtigt. Objektivt set er den nedbringelse af CO₂-emissionen, vi kan lave i Danmark, jo fuldstændig den samme i antal

tons mindre CO₂-emission pr. år, hvad enten vi beslutter det selv, eller vi beslutter det sammen med nogle andre. Det faktiske bidrag til mindre CO₂-emission er jo fuldstændig det samme.

Dernæst til diskussionen om virkningen af, at Danmark går foran, eller om Danmark udviser almindelig miljømæssig lemmingadfærd. Dét er realiteten jo, at vores mulighed for at påvirke beslutningsprocessen især i EF, men også generelt, når vi ser på de kommende møder i FN-regi osv., selvfølgelig er større, hvis vi i Danmark har gjort os den ulejlighed at fastlægge en metode og en form for, hvordan alt det her kan gøres i praksis.

Endelig skal man jo ikke i diskussionen om at gøre tingene alene eller ej glemme, at allerede Holland, Tyskland, Norge, Sverige osv. er inde i denne proces. Det er en vrangforestilling, at det er noget, kun vi i Danmark beskæftiger os med.

Vi ser frem til, at regeringen efter vedtagelsen af dette samlede udspil følger op i EF og får presset udviklingen dér så hurtigt som muligt i den rigtige retning.

Vi forventer også en loyal opfølgning i forhold til den notifikationsprocedure, der er sat i gang, og det har vi bemærket at energiministeren ved andenbehandlingen også tilkendegav her i Folketinget, så det ser vi på forhånd ikke som noget problem.

Med vedtagelsen af disse love sker der en positiv afklaring af grundlaget for den decentrale kraftvarmeudbygning. Det er overordentlig vigtigt, og derved får vi også en brugerøkonomi frem, der svarer til, at vi får det til at ske, som der var bred enighed om sidste år i Folketinget.

Det er dokumenteret også i svarene fra ministrene, at der bliver denne fordelagtige virkning. Det gælder også udnyttelsen af indenlandske brændsler som biogas og halm, og det gælder vindkraften, at den relative økonomi bliver forbedret for disse energiformer.

I samme forbindelse vil jeg nævne, at industriel kraftvarme også med vedtagelsen af det her står over for det gennembrud, mange har efterlyst.

Vedrørende refusionssystemet for erhvervsvirksomhederne er kommentaren til den lange debat i dag, at det jo er lavet på den måde, alle var enige om at sådan et refusionssystem skul-

[Poul Nielson]

le laves på, da alt det her blev diskuteret tidligere i år, nemlig sådan, at de virksomheder, der har et særlig stort konkurrencebelastende energiforbrug, skal have en relativt større refusion. Derfor ser systemet ud, som det gør. Den diskussion, der har været om det, har sådan set været forfejlet. Havde vi lavet et refusionssystem, der ikke så sådan ud, kunne vi bedre have forstået diskussionen om skadelige virkninger konkurrencemæssigt.

Når det gælder industrien og virkningerne af det her, vil jeg ikke undlade at gøre opmærksom på en overordentlig morsom artikel i Information i dag, som jeg vil opfordre meget til at man læser. Jeg må sige, at det var absolut på tide, at der kom lidt humor ind i denne sag, og selv om det sker på den sidste dag i den lange debat, så vil vi da i hvert fald gerne kvitere for, at der er plads til sådan noget.

Afgifter af den art, vi nu beslutter i Danmark og som man kan kalde ressourcebelastningsafgifter, er efter vores mening noget, der er kommet for at blive, og kommentaren fra flertallet til meget af diskussionen i forhold til erhvervslivet og disse krav er, at det er på tide, at også juridiske personer opfatter sig selv som samfundsborgere.

Med vedtagelsen af disse lovforslag kommer der gang i energipolitikken over en bred front. Vi fastholder udviklingen i det spor og i det perspektiv, der ligger i »Energi 2000«, og vi synes, det af den grund er en god dag for dansk energipolitik.

Vi opfordrer naturligvis til, at man stemmer for disse lovforslag.

Flemming Hansen (KF):

Jeg er naturligvis som alle andre yderst subjektiv i denne sag, men jeg må da sige, det næsten var en fornøjelse at høre hr. Poul Nielsons tale, som jo i virkeligheden var én kæmpe undskyldning for hans deltagelse i dette politiske makværk, som er til umådelig skade for dansk erhvervsliv og til stor gene for de danske borgere. Ja, hr. Poul Nielson gik så langt som til at sige, at han håber, at regeringen vil følge det op i EF, således at udviklingen kan gå i den rigtige retning. Mere tydeligt kan man vel næsten ikke sige, at det, man laver, ikke rigtig duer, men at man håber, regeringen sammen med EF vil redde Socialdemokratiet ud af denne sag.

I den konservative folketingsgruppe synes vi også, det har været en lang debat. Den har taget stort set et år, og vi giver ved denne debat og ved afstemningen et meget klart og rungende nej til disse lovforslag. Vi vil ikke være med til at pålægge de private borgere en ekstra afgift på mellem 200 og 1.000 kr. pr. år – jeg undrer mig lidt over, at debatten ikke har fokuseret mere på det – og vi vil ikke være med til at pålægge erhvervslivet en ny afgift i størrelsesordenen 900 mio. kr.

Hr. Poul Nielson refererede til Information i dag, og det kan jeg sandelig heller ikke lade være at gøre; det var nok politisk klogt af hr. Poul Nielson at gøre det, inden jeg kom til: Netop Information betragter jeg i høj grad som et organ for intellektuelle socialdemokrater som hr. Poul Nielson, og dér står det jo sort på hvidt, at afgiften er omkring 900 mio. kr. for erhvervslivet, hvoraf de 470 mio. kr. betales af en ganske stor gruppe af virksomheder, som har opgjort deres tab af arbejdspladser til 14.800 på grund af dette her.

Jeg har flere gange nævnt for hr. Poul Nielson, at det vil give et meget stort tab af arbejdspladser, og hver eneste gang har hr. Bilgrav-Nielsen svaret for hr. Poul Nielson. Det må hr. Bilgrav-Nielsen selvfølgelig også gerne denne gang, det er klart, men nu har jeg altså gang på gang nævnt det for hr. Poul Nielson; så kan man ikke sige, det ikke er blevet nævnt. Og man når altså i Informations beregninger op til omkring 28.000. Jeg tror måske, det er lidt overdrevet, men et sted mellem 15.000 og 20.000 er jeg helt sikker på at det vil koste.

Jeg tror i virkeligheden, at alle er enige om, at den eneste rigtige løsning på denne sag er en EF-løsning. Jeg synes, det i virkeligheden blev sagt næsten åbenlyst af hr. Poul Nielson. Derfor må vi sige, at noget af det eneste positive, vi kan sige om debatten, er, at den måske ikke har været helt overflødig. Hr. Poul Nielson sagde jo forleden dag, at hvis EF kommer med et forslag i løbet af 1992, som kan træde i kraft i løbet af starten af 1993, så finder hr. Poul Nielson også, det er rigtigt at vente med at indføre erhvervsdelen af CO₂-afgiften til 1. januar 1993. Og hvem ved, om der skulle gå en måned eller tre mere, om det så var en ulykke, at vi ventede og tilsluttede os EF. Naturligvis er det ikke det.

[Flemming Hansen]

Vi kan som sagt i den konservative gruppe ikke tilslutte os forslagene, og vi håber, at en af de positive ting, der også kan komme ud af det, er, at vi får presset Ministerrådet i EF til at gennemføre dette så hurtigt, at den danske del af den erhvervsmæssige del af det vil kunne reddes, således at det i første omgang kun bliver de private borgere, der rammes af dette her.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vidste, at man skal være forsigtig med ironi over for børn. Den artikel, som hr. Flemming Hansen sluger råt for usødet, er ironi fra a til z. Umiddelbart tog det lidt tid for mig selv at finde den. Jeg kom ikke længere end ned i midten af anden spalte, så var jeg klar. For en sikkerheds skyld er vi nogle stykker, der i dag har forhørt os hos den pågældende journalist og i øvrigt hos andre medarbejdere på det pågældende blad, og det kunne selvfølgelig helt bekræftes. Så det bliver interessant, når det pågældende blad i morgen følger diskussionen op her fra folketingsalen. Tillykke, hr. Flemming Hansen!

I øvrigt vil jeg gerne stille hr. Flemming Hansen et par spørgsmål. Hr. Flemming Hansen taler om 15.000–20.000 arbejdspladser, der går tabt, og holder sig altså til dette ironiske indlæg som bevisførelse. Vil det sige, at hr. Flemming Hansen undsiger økonomiministerens vurderinger i denne sag?

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Mit ene spørgsmål går også på, om hr. Flemming Hansen tror på de beregninger, der står i Information i denne ironiske artikel, eller på regeringens egne beregninger. Det er jo interessant nok at få at vide.

Så vil jeg også gerne stille et spørgsmål om EF. Nu nævnte hr. Flemming Hansen, at regeringen ikke skulle følge den ordning, som vi indfører i Danmark, op i EF. Det står jo rent faktisk i det mandat, som ministeren har fået i Markedsudvalget, at man skal søge principperne i den danske ordning overført på EF, så hvordan skal den udtalelse tolkes? Betyder det, at hr. Flemming Hansen mener, at regeringen ikke skal arbejde for, at principperne i den

danske ordning indføres på EF? Det kan være i varianter, men det er faktisk det pålæg, som er givet i Markedsudvalget.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

Jeg har tidligere, måske med forstærkede ord, udtalt mig om lødigheden af hr. Flemming Hansens sanser. Det skal jeg selvfølgelig holde mig fra, men jeg skal bare konstatere her i anledning af diskussionen om denne artikel i Information, at den humoristiske sans hos hr. Flemming Hansen i hvert tilfælde ikke er særlig veludviklet.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

En af de få gode ting, jeg kan sige om mig selv, hr. Poul Nielson, er, at min humoristiske sans er meget stor. Men jeg forstår da godt, hvis hr. Poul Nielson har det svært i denne sag, når man nu har brugt et helt år til at argumentere og sige, at det ikke koster nogen arbejdspladser, og der så kommer nogle seriøse dagblade og siger, at det vil koste omkring 30.000, hvor jeg dog modererede det og sagde, at jeg tror ikke, det kommer så højt op.

Jeg er da også glad for, at hr. Poul Nielson selv svarede på min henvendelse denne gang – jeg erkender, at hr. Bilgrav-Nielsen kom først også denne gang – men det var da dejligt at høre, at hr. Poul Nielson også kom på banen, når vi skal diskutere de arbejdspladser, som dette vil koste.

Med hensyn til opfølgningen i EF synes jeg, at regeringen har sagt det fuldstændig klart. Man forhandler jo på livet løs og forsøger at få det igennem, og jeg synes, jeg har set tilkendegivelser om, at man i løbet af det seneste forår, i løbet af sommeren, kunne være klar med et forhandlingsresultat, som det så formentlig vil tage omkring et års tid at få egentlig gennemført i landene. Og så er vi jo altså ganske tæt på, at vi får en EF-løsning på sagen, hvilket er den eneste rigtige løsning. Og det er det udgangspunkt, vi har haft lige fra allerførste indlæg, jeg har haft i denne sag.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

[Peter Hansen-Nord]

Jeg synes da i hvert fald, man må sige, at det er en speciel humoristisk sans, hr. Poul Nielson og hr. Bilgrav-Nielsen giver udtryk for. Ihukommende debatten om finansloven i går her i salen er det ikke spor morsomt, om det er 3.000, 5.000, 7.000 eller 10.000 mennesker, der fra 1993 skal ud i arbejdsløshed. Jeg kan ikke se, at nogen af tallene er særlig morsomme, specielt når effekten er så ringe, som forslagene giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne spørge hr. Flemming Hansen, om han er enig i Økonomiministeriets beregninger af, hvad der eventuelt kan blive af arbejdsløshed som følge af disse lovforslag. Jeg gentager altså spørgsmålet, og jeg vil gerne have et svar.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg har naturligvis aldrig haft nogen grund til at anfægte Økonomiministeriets beregninger. Det, jeg har gjort i forbindelse med mine tal, er, at jeg har lagt tallene sammen – ligesom Information har gjort – for de mange, mange virksomheder, vi har fået henvendelser fra, og prøvet at bruge min sunde fornuft. Og så kommer der altså tab af et meget stort antal arbejdspladser efter min opfattelse. Men om Økonomiministeriets er rigtige eller Informations, det skal jeg ikke kunne sige. Jeg tror, det bliver flere end dem, der er nævnt fra Økonomiministeriets side.

Peter Hansen-Nord (V):

Som det flere gange har været fremført i debatten, står de to overordnede problemer stadig tilbage. Dels at forslagsstillerne, dvs. Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og De Radikale, ønsker en isoleret dansk CO₂-afgift indført, før man hos vores samhandelspartnere og konkurrenter i EF er rede til at indføre en fælles EF-CO₂-afgift, dels den måde, man ønsker at anvende provenuet på en lille milliard kroner om året på.

Lovpakken får, som tidligere omtalt, mange uheldige konsekvenser for et bredt udsnit af dansk erhvervsliv. Jeg har flere gange været in-

de på landbrug og fiskeri. Jeg erkender, at der er et forslag, hvor gartneriet har mulighed for at blive fritaget. Men tilbage står nogle erhverv med nøjagtig de samme problemer; de kan ikke sende regningen videre, og de vil altså blive ramt flere gange af denne afgift. Og hvor fiskerne vil lande deres fisk og få tanket op i 1993, det vil tiden som sagt vise.

Jeg vil også godt sige, at det er en bureaukratisk og meget svært forståelig lovpakke. Erhvervslivet vil, når det står over for nyinvesteringer og udvidelser, endnu en gang overveje – og det gør man som erhvervsmand, kan jeg fortælle de herrer – om man fortsat skal placere sin produktion her i landet, eller om man med fordel kan flytte den andre steder hen. Og det synes vi ikke er en god idé.

Jeg har også flere gange nævnt konsekvenserne for de private husstande, og jeg har nævnt de mennesker med elvarme, der bliver ramt særlig hårdt. Det er folk, der har disponeret i tillid til gældende regler. De, der bor ude på landet og dermed egentlig bruger kollektiv forsyning, får altså her en ekstra regning på 1.000 kr. De har ingen andre muligheder. Der er ganske enkelt ikke fysiske muligheder for, at disse mennesker kan forsynes på anden måde.

Vi skal heller ikke glemme, at lovforslag nr. L 95 indeholder nogle tvangsmæssige forudsætninger, som direkte henviser til § 4, stk. 3, nemlig at tilskud til nyanlæg af fjernvarmenet er betinget af, at den pågældende kommune har pålagt tilslutningspligt efter reglerne i varmeforsyningsloven.

Jeg har i forbindelse med lovforslag nr. L 96 tidligere kritiseret den fortrinsstilling, Københavns og Frederiksberg Kommuner opnår. Man må sige, at det er meget uheldigt, at vi herindefra hylder det princip, at lader man bare tingene stå til, redder Folketinget folk på målstregen med en pose penge.

Lovpakken giver, som debatten før viste lidt om, en helt unødvendig stigning i den arbejdsløshed, som regeringen på mange områder kæmper for at få bragt ned. Jeg er også bekendt med, at partierne bag disse forslag undertiden er interesseret i det samme som regeringen på dette område, og derfor er der ikke ret mange af de 300.000 ledige i dag, der forstår en pind af, at de i 1993 skal have selskab af yderligere 3.000, 5.000 eller 7.000 flere arbejdsløse, men det bliver desværre resultatet, når

[Peter Hansen-Nord]

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Det Radikale Venstre vedtager disse 8 unødvendige og svært forklarlige CO₂-forslag.

Jeg bemærkede i går hr. Svend Aukens filosofiske betragtninger om hver dag sine nye arbejdsløse. Vi er mange herinde, der er enige med de herrer i, at det er et problem, men vi skal ikke glemme, og det skal nævnes nu, at når S og SF sekunderet af De Radikale tager fat på at øge arbejdsløsheden, bliver det til noget, så befinder vi os ikke længere i småtingsafdelingen.

Jeg bemærkede ligeledes hr. Bilgrav-Nielsens gode råd til statsministeren og miljøministeren om, hvorledes de stolt på Danmarks vegne på miljøtopmødet i Rio de Janeiro til juni skulle fremhæve Danmarks dyder på CO₂-afgiftsområdet. Jeg vil godt advare statsministeren og miljøministeren mod at bruge for meget tid på det, idet man kan frygte, at der ved topmødet er miljøeksperter og skatte- og afgiftsexperter til stede. Miljøeksperterne vil med rette kunne pege på, at Danmarks CO₂-reduktion næppe er målelig, og at afgiften ikke ligger på brændslet, så man kunne få en adfærdsregulerende effekt, og skatte- og afgiftsexperterne ville pege på det uheldige fiskale element, det danske CO₂-forslag er udtryk for, og ikke en provenunneutralitet, f.eks. udtrykt ved en lettelse af andre skatter og afgifter for dem, som ifølge forslagene bliver belastet.

Vi må håbe, at effekten af disse forslag aldrig når frem til erhvervslivet i den nuværende form, og så vil jeg i øvrigt afslutte med at sige: Det er jul, det er cool.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hr. Peter Hansen-Nord fremturer med ledighed. Der er intet belæg for, at dette skulle føre til ledighed. Lad os begynde med at konstatere, at i 1992 sættes en række aktive dele i gang og kun den private del af CO₂-afgiften sættes i værk. Der er ingen tvivl om, at i hvert fald i 1992 er den samlede effekt på beskæftigelsen positiv.

Dernæst sagde hr. Flemming Hansen, at vi gik efter en isoleret dansk gennemførelse af CO₂-afgiften. Vi har netop lavet afgiften sådan, at den passer til det, der er fremme i EF, og

starttidspunktet for erhvervslivet er sammenfaldende med EF's mål. Dermed støtter vi kraftigt det, man vil i EF. Hr. Peter Hansen-Nord og regeringen argumenterer for det stik modsatte af det, der er hovedhensigten for Kommissionen.

Mange vil overveje at flytte til udlandet, gentog hr. Peter Hansen-Nord. Hvem er det? Hvor skal man flytte hen, hvis man vil have billigere energipriser end i Danmark? Det er ikke muligt at anvise noget andet europæisk land at flytte hen til. Vi har forsøgt med hr. Flemming Hansen og skohandlerne ved at gøre opmærksom på, at syd for grænsen betaler man dobbelt så høj en pris for el, som man gør i eksempelvis Vejle.

Hr. Peter Hansen-Nord er yderligere meget bekymret for forbrugernes elpriser, der som følge af dette forslag stiger med 4 øre pr. kWh, men der er det ved det, at en lang række forbrugere ligesom erhvervslivet har kæmpestore muligheder for at spare på energien. Det er en af de adfærdsregulerende effekter, vi foreslår her. Dernæst kan man i dag læse i aviserne, at der er prisnedsættelser på vej til forbrugerne, så jeg vil bare anmode hr. Flemming Hansen og hr. Peter Hansen-Nord om at holde sig til realiteterne og ikke forsøge at fortsætte med disse useriøse skræmmebilleder.

(Kort bemærkning).

Flemming Hansen (KF):

Jeg noterer, at hver gang hr. Bilgrav-Nielsen og hr. Poul Nielson taler om beskæftigelsen i det her, gør de det i en meget aggressiv form. Det kunne måske være frygten for konsekvenserne, der gør dem meget aggressive, og det er også et meget stort ansvar, de påtager sig.

Hr. Bilgrav-Nielsen sagde, og jeg kan ikke tænke mig, at det var ubevidst, at det i hvert fald ingen konsekvenser får i 1992, og det er da rigtigt, for erhvervsdelen træder først i kraft i 1993. Netop udtrykket »i hvert fald ingen konsekvenser i 1992« kunne tyde på, at der ville komme nogle i 1993, og dermed er vi enige om, at netop erhvervsdelen giver en forøget arbejdsløshed; det er jeg ganske sikker på at den gør.

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Bilgrav-Nielsen må jeg sige, at det ik-

[Peter Hansen-Nord]

ke er korrekt, at regeringen argumenterer imod EF, for vi gør netop det stik modsatte. Det er faktisk forslagspartierne, der går imod EF's ønsker på dette område, så derfor må jeg også sige til hr. Bilgrav-Nielsen, at vi skal holde os til realiteterne. Der er ingen tvivl om, at Danmark og regeringen er med i de aftaler, vi laver i EF på CO₂-området.

Så har jeg også hørt flere gange, at elomkostningerne i Danmark sammenlignet med de øvrige EF-lande og vore andre nabolande ligger på et lavere niveau, og det er jeg enig med hr. Bilgrav-Nielsen i. Men elomkostningen er altså ikke en erhvervsvirksomheds eneste omkostning, og det kan altså ikke hjælpe, at vi hele tiden lægger flere afgifter på de områder, hvor vi tilfældigvis i forvejen ligger lavt, når vi på en række andre områder ligger højt.

Jeg må bede hr. Bilgrav-Nielsen, som oven i købet er formand for Finansudvalget, om at forstå, at omkostningssættet er en række faktorer, som skal ses i en helhed. Man kan ikke pille den enkelte ting ud og holde store taler om den.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Man behøver ikke være i besiddelse af nogen særlig høj grad af økonomiforståelse for at kunne svare på de spørgsmål, hr. Peter Hansen-Nord stiller.

Det, hr. Peter Hansen-Nord stadig påstår, er, at der kommer en uhyggelig nedgang i beskæftigelsen som følge af det her.

Det kan ikke dokumenteres, og når jeg i mit svar før gav udtryk for, hvad der vil ske i 1992, hvilket alle kan se, er det selvfølgelig, fordi jeg helst vil udtale mig om det, man kan være fuldstændig sikker på.

I 1992 bliver der tale om, at en række aktiviteter, som giver beskæftigelse, bliver sat i gang, og om, at der kommer en afgiftsmæssig virkning på privatforbruget. Hvis der er sammenhæng i den argumentation, hr. Peter Hansen-Nord og hr. Flemming Hansen står med, skal det vel også betyde arbejdsløshed, at forbrugerpriserne stiger, men det kan være, at man har fundet ud af, at det nok er så småt, at det ikke er let at argumentere for.

Hvad der kommer til at ske i 1993, når vi indfører afgiften for erhvervene, er meget

svært at beregne, og derfor vil jeg ikke slynge om mig med tal, men jeg skønner, at der i hvert fald ikke kommer nogen negativ virkning ud af det. Hvorfor? Bl.a. fordi der samtidig på en række områder sker noget modsatrettet, men også fordi det er påvist – jeg har nævnt det for hr. Flemming Hansen – næsten tusindvis af gange, hvor let det er at opnå store energibesparelser inden for industrien, og man har alt for længe undgået at inddrage disse besparelsemuligheder.

Dernæst har vi sænket skatter og afgifter i de seneste år. Det er godt, vi bliver ved med det, og det er der planer om. Når vi nu har sænket selskabsskatten helt ned til 34 pct., vil jeg i hvert fald godt vove den påstand, at den samlede situation for private forbrugere og erhvervslivet både i 1992 og 1993 bliver en samlet nedgang i belastningen fra skatter og afgifter.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Jeg vil bare spørge hr. Peter Hansen-Nord, og nu tænker jeg på den sidste forhandlingsfase, om, hvornår EF har sagt, at Danmark ikke må indføre denne afgift. Tyskerne og hollænderne må heller ikke.

Man har helt tilbage i juni talt bredt om at advare imod at ødelægge det indre marked, men har man i de sidste par måneder sagt, at det her må vi ikke gøre?

I EF går vi enegang. Vi er stort set det eneste land i EF, hvor erhvervslivet overhovedet ikke betaler energiafgifter. Her har vi altså en særordning i forhold til de andre EF-lande, men Holland og Vesttyskland går altså også enegang. Men jeg vil gerne have oplyst, hvor det egentlig er, at EF går imod denne lov?

Et andet ganske kort spørgsmål: Hvad er det for omkostninger i Danmark, der er steget mere end i andre lande? Hvordan er det gået med lønomkostningerne i Danmark? Er de steget mere end i de lande, vi konkurrerer med? Er renten steget mere i Danmark end i andre lande? Det er vel de to store poster på regnskabet. Er de steget mere end i andre lande? Jeg har forstået, at de faktisk er steget mindre, men det kan være, hr. Peter Hansen-Nord har andre oplysninger.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal til det sidste sige, at jeg ikke skal gå ind i nogen meget lang finanslovredagelse i dag. Jeg tror, hr. Riishøj har misforstået det, der blev rejst af hr. Bilgrav-Nielsen, nemlig at vi modarbejdede initiativer fra EF i forbindelse med CO₂, og det har jeg svaret på.

Det, vi har sat spørgsmålstegn ved, og det har alle vel, er notifikationen af forskellige ordninger i disse lovforslag, specielt i lovforslag nr. L 92. Jeg er glad for, at hr. Bilgrav-Nielsen talte om, hvad vi kan være sikre på i 1992, det kan jeg også godt se af disse forslag, der sandsynligvis – men forhåbentlig ikke – bliver vedtaget i dag, men det er ikke særlig sikkert for 1993, og det kan kun bekræfte mig i min tro på, at den effekt, der skal træde i kraft i 1993, kan være udvandet til den tid.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Så er vi på plads med 1992. Så må vi senere se, hvordan vi kommer på plads med 1993. Jeg er fuld af fortrøstning til, at det sker på samme vis som med 1992.

Når hr. Peter Hansen-Nord fortsat fremhæver, at vi er i strid med EF, og at dette ikke er i overensstemmelse med, hvad der foregår i EF, vil jeg godt henvise til det seneste, der er fremkommet om den sag fra EF, refereret i Børsen og i Dagbladet Information den 9. december 1991. Overskriften er i Børsen:

»Dansk CO₂-afgift EF's sidste trumf«. »Vi kan sammen med tyskerne og hollænderne få resten af EF's industri til at acceptere afgiften, forudser EF's miljøkommissær.«

I Information blev overskriften: »Dansk CO₂-afgift kan sikre fælles EF-regler«. EF-Kommissionen har lige præcis brug for det, vi nu gør i Danmark. EF-kommissæren kan næsten ingen vegne komme, fordi alle stritter imod, og hvis ikke et land som Danmark, der har det højeste udslip af CO₂ pr. indbygger og gudskelov en af de bedste økonomier, er parat til at gå i spidsen, vise vejen og hjælpe kommissæren med at komme igennem, hvem skulle så gøre det? Den holdning, man nu fremviser i Venstre og Det Konservative Folkeparti, er yderst destruktiv. Man vil intet foretage sig, medmindre der er lande, som har et ringere

udslip pr. indbygger, der senest samtidig er med.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Det er faktisk imponerende, at dansk økonomi på trods af alle de umulige og meget dyre forslag fra forskellige flertal i salen har det så godt, at vi har kunnet holde lønnen, inflationen og renten nede. Det er faktisk imponerende i dette Folketing. Men at man så vil benytte det til bare at lægge ekstra afgifter på erhvervslevet på et tidspunkt, hvor vi har 300.000 arbejdsløse, synes jeg altså er lige modsat af, hvad Det Radikale Venstre plejer at sige. Jeg fatter simpelt hen ikke den argumentation. Tager man arbejdsløsheden alvorligt, eller vil man bare blive ved med at pålægge industrien nye afgifter ud i det blå, afgifter af en art, som ikke engang Dansk Naturfredningsforening mener vil få nogen som helst effekt på miljøet? Det er fuldstændig absurd.

Hr. Bilgrav-Nielsen skønner, at det vil få en positiv virkning på beskæftigelsen i 1992. Det er selvfølgelig rigtigt, at hvis man poster en masse midler ud i samfundet, får det normalt en positiv effekt på beskæftigelsen. Men så skønner hr. Bilgrav-Nielsen, at der ikke vil komme en negativ virkning i 1993. Har man ikke i de lange forhandlinger, der har været siden maj, gjort sig nogen som helst ulejlighed for at finde ud af, hvad der vil ske i 1993? For Venstre er der ikke nogen tvivl om, at hvis man lægger ekstra afgifter på erhvervslevet, får man en relativt ringere beskæftigelse. Så kan det da godt være, der er nogle ting i økonomien, der kunne tyde på, at vi på andre områder måske kan indhente den negative effekt, men med 300.000 arbejdsløse ville det da være dejligt, hvis man ikke foretog sig noget, der bidrog til at bringe det tal op.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg må dog lige komme med en kort kommentar til hr. Bilgrav-Nielsen, som anklager regeringen og regeringspartierne for at have en destruktiv holdning. Det er altså ikke rigtigt. Vi har ikke nogen destruktiv holdning til en CO₂-afgift i vores EF-samarbejde, hvis man dér kan blive enig om det, men vi har taget an-

[Peter Hansen-Nord]

svaret for landets ve og vel, og derfor har vi valgt, at vi ikke skulle have en yderligere belastning, før vi i EF-regi er enige om i fællesskab at indføre nogle miljøregulerende afgifter. Det er den enkle substans i denne sag.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Situationen i dag for dansk erhvervsliv er, at det har de laveste energipriser i EF. Vi er sammen med Belgien det eneste land, som ikke er pålagt en eller anden form for afgift, også på den energi, der anvendes i erhvervslivet.

Vi gennemfører dette forslag med de måske lidt for gunstige refusionsordninger, der er vedlagt. Det er det, Danmarks Naturfredningsforening hævder, men lad os nu se, hvordan foreningens forslag virker, det tror jeg fru Elisabeth Arnold vil sige lidt om. Men når fru Charlotte Antonsen fremfører det som en kritik af forslaget, kan jeg kun interessere mig for den type kritik, hvis det, fru Charlotte Antonsen mener, er, at den refusionsordning, vi foreslår, ikke er gavnlige nok for miljøet. Vi ved godt, hvor fru Charlotte Antonsen er henne, og derfor er fru Charlotte Antonsens indlæg helt uinteressant.

Hr. Peter Hansen-Nord bliver ved med sit synspunkt om, at det vil skade dansk økonomi. Jeg vil bare kort henvise til den seneste budgetoversigt, som Finansministeriet har omdelt i forbindelse med finanslovbehandlingen, og her referere til side 12-13, hvoraf det fremgår, at det fald, der i 1992 vil komme i skattetrykket, fremkommer efter, at også virkningen af CO₂-afgiften er indregnet, og fra 1993 er det helt klart, at med de afgiftssænkninger og den sænkning, der kommer af selskabsskatten pr. 1. januar 1993, vil den samme tendens også gælde for erhvervslivet. Vi gennemfører altså en rigtig skat, en adfærdsregulerende miljøafgift på et tidspunkt, hvor andre skatter og afgifter sænkes. Det er den helt rigtige vej at gå. Jeg kunne sige det endnu kraftigere ved at citere miljøministeren fra hans interview til Jyllands-Posten i søndags: »Dette er fremtidens afgiftssystem«.

Formanden:

Der er endnu en række anmodninger om korte bemærkninger. Jeg skal dog gøre op-

mærksom på, at der også er en hel del ordførerindlæg, der mangler, og at nogle af de korte bemærkninger kommer fra senere ordførere.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Charlotte Antonsen havde meget ondt af det danske erhvervsliv. Med den høje arbejdsløshed, vi har, sagde fru Charlotte Antonsen, kunne vi ikke tillade os at lægge ekstra afgifter på erhvervslivet. Der var ikke grænser for alle de ulykker, der ville rasle ned over erhvervslivet, hvis denne afgift blev vedtaget.

Med det i baghovedet vil jeg gerne spørge fru Charlotte Antonsen, om Venstre så vil blokere for Danmarks initiativer og Danmarks pressen på i EF for at få indført CO₂-afgiften på Fællesskabsplan. Det er således, at Danmark stadig væk bliver hårdt ramt i forhold til både Japan og USA, som også er store handelspartnere. Men vil Venstre gå imod de initiativer, der bliver taget i EF til den fælles afgift? Det var det første.

Det andet er: Hvordan kan fru Charlotte Antonsen forklare, at en Venstresundhedsminister fuldstændig uden hensyntagen til beskæftigelsen i levnedmiddelbranchen pålægger denne branche brugerbetaling for Levnedsmiddelkontrollen? Protesterne er væltet ind, og hvad er sket? Ingenting! Hvorfor en Venstresundhedsminister i den grad ikke tager hensyn til et meget stort og betrængt erhverv, vil jeg gerne have at fru Charlotte Antonsen forklarer mig.

(Kort bemærkning).

Riishøj (SF):

Fru Charlotte Antonsen rejser hele diskussionen om konkurrenceevne, og det er indlysende, at hvis et land skal konkurrere, skal de samlede omkostninger i hvert fald ikke ligge højere end andre landes. Men det, fru Charlotte Antonsen gør sig til talskvinde for, er den thailandske løsning, bare ned, ned og ned med omkostningerne, så får vi større konkurrenceevne. Den tese har vist sig ikke at holde stik, man får ikke en bedre konkurrenceevne ved blindt at sænke omkostningerne. Der er også noget, der hedder strukturpolitik, omlægninger, forskning, udvikling, en lang række ting, der er langt vigtigere. Det er den gammellibe-

[Riishøj]

ralistiske opfattelse, som Venstre hænger fast i, men der er i hvert fald også et opgør med den gamle Thatcheriske model. At omkostningerne skal ligge i underkanten af andre landes er indlysende, men erfaringer viser, at man ikke får mere eksport bare ved at sænke omkostningerne, hvis man ser bort fra andre faktorer.

Pointen i Informations artikel var, at lægger man alle protesterne sammen, overstiger de tallene masser af gange. Selv regeringen er negativ over for disse forslag. Der er kun tale om 3.000-5.000 arbejdsløse, som også er et forkert tal efter vores opfattelse, og det bliver så til 30.000, når vi tager protesterne med. Det er denne proportionsforvrængning, der er det trossede i helé sagen.

I SF er vi i hvert fald stærkt tilhængere af, at vi får en omlægning af afgifterne. Vi kan så sænke nogle andre afgifter og også prøve at undgå nogle af dem, som Venstre selv er gået ind for; men det er altså en helt anden sag.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Fru Elisabeth Arnold ved udmærket, at Venstre allerede har støttet CO₂-afgiftsforslaget i EF, eller det, vi kender til det på nuværende tidspunkt, for der er ingen – i hvert fald i Venstre – der er så synske, at de kender den præcise udformning af EF-forslaget. Vi har allerede for længe siden sagt, at vi selvfølgelig går ind for et CO₂-forslag i EF, for det er netop ikke konkurrenceforvridende, hvis alle virksomheder bliver pålagt det samtidig.

En af de dele i EF's forslag, vi er meget interesseret i, er, at der i modsætning til det danske forslag står i planen, at man samtidig skal sænke andre afgifter, sådan at man ikke pålægger virksomhederne yderligere afgifter.

Hr. Riishøj har helt ret i, at Venstre ønsker at sænke erhvervslivets omkostninger. Vi mener ganske enkelt ikke, at man her i huset kan være bekendt over for 300.000 arbejdsløse bare at fare derudad med alle mulige udgiftskrævende forslag. Vi synes, det er på tide, at partierne i højere grad står sammen om at gøre noget, der kan skaffe rigtige arbejdspladser i den produktive sektor i Danmark.

Når hr. Bilgrav-Nielsen taler om, at vi har de laveste energipriser i EF, er det korrekt. Til gengæld har vi ikke alene EF's, men hele ver-

dens højeste indkomstskattetryk, og det er så en af de ekstraordinære udgifter, som virksomhederne i Danmark har, men som andre landes virksomheder ikke har. Det er det samlede omkostningstryk, det drejer sig om, og her er der altså tale om, at vi forøger virksomhedernes samlede omkostningstryk, og derfor vil der komme et relativt fald i beskæftigelsen.

Regeringen forsøger at sænke omkostningerne for erhvervslivet for at skaffe nogle flere arbejdspladser. Jeg kan så forstå, at hr. Bilgrav-Nielsen ønsker at hæve omkostningerne lidt igen, sådan at man ikke får den fulde beskæftigelseeffekt.

Peter Hansen-Nord (V):

Det er til hr. Bilgrav-Nielsen igen. Jeg er glad for, at hr. Bilgrav-Nielsen er opmærksom på, hvor godt det går for dansk økonomi, og hvor stærkt vi står; det er jeg meget enig med hr. Bilgrav-Nielsen i. Men det kan nu altså aldrig bruges som en undskyldning for at forsøge at forringe økonomien. Det, der er pointen, og det er hr. Bilgrav-Nielsen sikkert også klar over, er, at man ikke kan bruge noget negativt til at forklare noget positivt.

Riishøj (SF):

Fulgte man Venstres filosofi med bare at sænke og sænke, skulle man altså kunne klare arbejdsløshedsproblemet. Der er som sagt nogle af os, der ikke tror på den løsning.

Hvis vi tager vores naboland Polen, har det nogle lønomkostninger, der er 10-20 pct. af de danske, og de er på fuld fart op mod 3 millioner arbejdsløse, fordi deres erhvervsliv simpelt hen ikke kan konkurrere. Sagtens på lønninger, men ikke på en hel masse andre faktorer: infrastruktur, forskning, udvikling, produktudvikling, alle de ting, der er mindst lige så vigtige.

Det, der sker nu, er, at vi indfører en afgift, som andre EF-lande har, fordi erhvervslivet ikke er fritaget for afgifter i andre EF-lande. De betaler en vis afgift, og vi indfører en afgift i en form, som andre EF-lande også er ved at indføre. Så er det meget tænkeligt, at der i maj måned næste år før Rio-mødet findes en løsning på EF-plan. Der er et vist pres i EF for i hvert fald at gøre noget før Rio-mødet, og så må vi se, inden for hvilke tidsterminer det indføres.

[Riishøj]

Den ordning, vi indfører nu, er ikke en ideel ordning, det er en begyndelse, men den indføres på nogle betingelser, som gør, at vi må lave refusionsregler og forskellige andre ordninger, som ikke er ideelle. Vi håber meget, at vi de kommende år kan nå frem til en skattereform, der forenkler vores afgiftssystem, satser mere på ressourceafgifter og sænker andre typer afgifter, bl.a. de afgifter, der er på ansættelse af arbejdskraft. Sådan en omlægning, der gør, at det, at man betaler afgift på ressourceforbrug, men ikke har høje afgifter på at have arbejdskraft ansat, vil vi meget gerne støtte, og som også vores miljøminister er inde på, er det den vej, udviklingen går, og det gør altså ikke noget, at vi er noget forud her i Danmark.

Det, vi også skal arbejde på i det næste år, og som er en vanskelig sag, er at udforme energisynsordningerne på en fornuftig måde. Der er helt afgjort et kapacitetsproblem. Inden for varmforsyningsområdet har vi en lang tradition for energisyn, men det har vi altså ikke rigtig inden for elområdet og inden for virksomhedsområdet. Man er begyndt at opbygge noget på frivillig basis og på branchebasis, men et uafhængigt energisyn, som vi lægger op til og lægger stor vægt på, tager tid at få udbygget, og jeg går ud fra, at energiministeren straks i det nye år forsøger at oparbejde den viden inden for det område. Det kan være til stor nytte for danske virksomheders konkurrenceevne på lidt længere sigt, når disse ordninger indføres i andre lande, at vi har nogle effektive energisynsordninger, som kan gøre, at vi ikke mindst på miljøområdet kan stå meget stærkt i den internationalisering, der jo sker med økonomien.

Der er blevet talt meget om, at forskellige virksomheder vil forsøge at omgå ved forskellige kreative foranstaltninger såsom at opdele virksomheder, og det er jo tænkeligt – det sker også inden for det nuværende skattesystem. Der vil nok for enkelte virksomheder være en spekulation i det. Man overdriver fordelene ved det, for afgiften er ikke så forfærdelig stor, hvortil kommer, at den danske ordning muligvis jo kun er midlertidig, indtil en EF-ordning træder i kraft, så det er nok en risikofyldt foranstaltning for virksomhederne at gøre det. Men der kommer nok noget kreativ bogføring og andre ting, som vi naturligvis må forholde os til, når situationen opstår. Men også det er

jo kommet med i skræmmekampagnen mod dette forslag.

Der har været talt meget om konkurrenceevnen, og jeg synes stadig væk, at vi her ved afslutningen af en lang føljeton om CO₂-afgifterne skal slå fast, at Danmark er inde i en udvikling, hvor lønomkostningerne og renteomkostningerne er lavere, end de er i de lande, vi konkurrerer med.

Det, vi er interesseret i fra Socialistisk Folkepartis side, er, at CO₂-afgiften bliver forenklet på længere sigt, at vi får gode energisynsordninger, og at vi får en skattereform, hvor vi permanent – gerne i samarbejde med andre lande, som også er i fuld gang med dette her – får en ændret afgiftsstruktur, så der bliver større ressourceafgifter og mindre afgifter på arbejdskraft. Det er også en problemstilling, der i nogen grad går på tværs af partierne.

Den danske modstand virker noget absurd, men jeg kan da forstå, at i hvert fald den konservative miljøminister er klar over, at løbet er kørt på dette område. Vi kan ikke have total afgiftsfritagelse for energiforbrug i Danmark, samtidig med at andre lande ikke har det. Derfor har vi nu betrådt en vej, der er fornuftig. Vi skal så arbejde for at gøre vores system mere enkelt og se dette her som et led i en afgiftsomlægning til gavn for dansk erhvervsliv.

Den hetz med arbejdsløshed, vi har oplevet, tror vi ikke på, og jeg synes nok, sagen om Information er et godt eksempel på det, hvor konsekvenserne i alle protesterne, hvis vi lægger dem sammen, milevidt overstiger de konsekvenser, som forudses selv af en regering, der er imod lovgivningen.

Kim Behnke (FP):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at jeg synes, det havde været passende, når nu hr. Riishøj er så optaget af at få skatten på arbejde lempet, om det provenu, der opnås ved hjælp af CO₂-afgiften, var blevet anvendt til at lempe skatten på arbejde frem for nu, hvor man bare lader det delvis gå i det sorte hul og delvis bruger det til denne tilskudsmani, der giver sig udslag i udbetaling af tilskud til de virksomheder, der efter SF's, De Radikales og Socialdemokratiets opfattelse opfører sig ordentligt.

Men ellers vil jeg tage mit udgangspunkt i hr. Bilgrav-Nielsens bemærkninger om, at der ikke er tale om, at det bare er Danmark, der

[Klim Bøhnke]

indfører en CO₂-afgift, men at det er noget, der er undervejs i flere andre lande. Der er så meget, der er undervejs i flere andre lande, og dermed er ikke sagt, at det nødvendigvis er værd at følge op. Det, vi må gøre i et dansk Folketing, er selvfølgelig at vurdere, om det er noget, der er sundt, og om det er noget, der er fornuftigt for Danmark – ja eller nej – og ikke, om det bliver gennemført i andre lande. Det, man gør i andre lande, er ikke nødvendigvis altid rigtigt.

Hr. Bilgrav-Nielsen gentog det synspunkt, at dansk erhvervsliv har de laveste energipriser i EF. Ja, men til gengæld har dansk erhvervsliv også en masse andre afgifter, som bestemt ikke er de laveste i EF, og dermed er argumentet hult og uinteressant.

Noget andet ganske særligt ved danske erhvervsvirksomheder er, at de efter energikrisen, som det blev kaldt, i 1973 og især efter nr. 2 i 1979 i den grad har ofret ressourcer på at få energiforbruget sat ned. Man har gjort det ikke mindst inden for gartnerierhvervet, hvor der jo i en forholdsvis kort årrække blev sparet mellem 25 og 30 pct. energi.

Under andenbehandlingen blev der refereret til den fornuftige ordning, som Århus Kommune har gennemført i samarbejde med en række erhvervsvirksomheder i byen, hvor man har sparet meget betydeligt både mængdemæssigt og procentvis på energien. Det er altså noget, der er sket helt frivilligt, fordi begge parter har en interesse i at få eneriforbruget bragt ned, så det kan altså lade sig gøre ved hjælp af guleroden.

Nu gør man det, der sker så ofte i dansk politik, nemlig at man forsøger at regulere ved hjælp af pisker, og når man gør det, opnår man en masse bieffekter. En af disse bieffekter er, at vi får et tab af nogle arbejdspladser. Om det så er 30.000, 10.000 eller 5.000, er for os egentlig i første omgang underordnet. Det, der er vigtigt at slå fast, er, at vi altså kommer til at miste nogle arbejdspladser på dette her. Dette kommenterer flertalspartierne med den betragtning, at det, der sker, når man tvinger erhvervsvirksomhederne til at benytte sig af fjernvarme og naturgas osv., godt kan være, at den enkelte produktionsvirksomhed, den enkelte eksportvirksomhed taber nogle arbejdspladser, men at der til gengæld bliver ansat en masse flere mennesker hos VVS-installatører-

ne, som skal lægge fjernvarmerør eller gasrør. Ud fra denne nettobetragtning påstår man altså, at der ikke sker noget arbejdspladstab. Men rent samfundsøkonomisk er det jo helt forkert, for det betyder en opblomstring af hjemmemarkedserhvervene på bekostning af eksport-erhvervene. Og det er vel alt andet, vi skal have.

I det hele taget er disse brutto- og gennemsnitsbetragtninger jo aldeles uinteressante for den virksomhedsejer eller -leder, der nu i 1992 og 1993 sidder og skal overveje sit firmas fremtidsplaner, om de skal foretage investeringer i forbedrede og et øget antal arbejdspladser, eller om de skal sige: Nej, det kan også være lige meget! Virksomhederne foretager en samlet vurdering, og den samlede vurdering har i mange år resulteret i, at pilen er drejet i minus. Man har flyttet arbejdspladserne til udlandet, man har flyttet virksomhederne hen til steder, hvor der var mildere erhvervs klima.

Derfor vil en CO₂-afgift, hvad enten man kan lide det eller ej, indgå i en sådan vurdering. Og disse mange japanske og amerikanske og i det hele taget oversøiske virksomheder, vi jo så tit taler om vi gerne vil have til at bosætte sig i Danmark, bliver også væk, for overskrifterne rundt omkring i de japanske analyseinstitutter vil være, at man nu godt kan holde sig væk fra Danmark, for der er indført en ny CO₂-afgift.

Der er altså en lang række negative effekter af en indførelse af denne CO₂-afgift, som man fra forslagsstillernes og fra flertalspartierne side nægter at erkende. Man laver gennemsnitsberegninger, man laver nettoberegninger, og de er kun interessante på et stykke papir; ude i det virkelige liv er de uinteressante.

Men der er jo nogen, der er begejstret for dette her, og vi fik også at vide af hr. Poul Nielson, at de, der ude omkring beskæftiger sig med decentral varmforsyning, klapper i hænderne. Ja, selvfølgelig gør de det, for nu får de foræret en større markedsandel ved hjælp af tvang og regulering.

Vi har også noteret os, hvordan man i de regionale naturgasselskaber klapper i hænderne og fortæller, at nu får man sin konkurrencesituation forbedret, nu bliver naturgassen mere konkurrencedygtig. Jamen hvad er det da for noget vrøvl? Det svarer til, at man siger: Nu indfører vi en kæmpeafgift på alt andet end

[Kim Behnke]

mælk, og dermed er mælk blevet mere konkurrencedygtig. Ja tak, men samfundsøkonomisk er det jo hul i hovedet at reagere på den måde. Hvis naturgassen skal gøres konkurrencedygtig, skal det ikke være ved at genere alle andre energiformer.

Så er der spørgsmålet om EF, og det er interessant i den forbindelse at følge både hr. Flemming Hansen og fru Charlotte Antonsen, der jo med iver fortæller om, hvor ihærdigt Venstre og De Konservative har arbejdet for, at denne CO₂-afgift bliver indført på EF-plan. Jeg kan ikke lade være med at gentage, at en dårligdom jo ikke bliver bedre af, at der er tilpas mange, der gør det. Det svarer til at sige, at hvis bare alle er dumme, er vi såmænd nok lige kloge; men det er jo ikke tilfældet.

Vi skal – også i EF-sammenhæng – med næb og kløer kæmpe imod CO₂-afgiften, og alle de argumenter, der er kommet fra Venstre og De Konservative, er jo rigtige, når man argumenterer imod CO₂-afgiften. Så det er mig ubegribeligt, hvordan man kan mene, at det bare er i orden, hvis det kommer i form af en fælles EF-løsning.

I den forbindelse har Venstre og De Konservative også et problem med at forklare, at man på den ene side siger, man er imod CO₂-afgiften, men på den anden side, som fru Charlotte Antonsen sagde, arbejder for fuld kraft for at få den indført i EF.

Mens det under forårets behandling af beslutningsforslag nr. B 52 blev hævdet af de tre flertalspartier, at dette her blev foreslået ud fra en ren og skær miljøbetragtning, har det jo vist sig her under lovbehandlingen – den mest ærlige har da været hr. Riishøj, og det skal han have tak for – at der er tale om ideologi. Der er tale om, at man vil lægge beskatning på resourceforbrug, man vil have ressourcerne begrænset, man vil, som man jo altid kan sidde hjemme i kollektivkøkkenet og snakke hyggeligt om, have os tilbage til stenalderen og helst ned i et nulenergiamfund osv., og det er altså et ideologisk skridt i den retning, man nu tager. Og fair nok for det – jeg har såmænd respekt for folk, der har en ideologisk holdning til tingene – men så vær dog ærlig og gå ud og sig til alverden, at det er det, det drejer sig om, i stedet for at forsøge at sælge dette her under overskrifter som Brundtland og CO₂ osv.

Allerede under behandlingen af beslutningsforslag nr. B 52 anbefalede Fremskridtspartiet regeringen at stå ved den skarpe kritik og gøre denne sag til et kabinetspørgsmål, men man har som sagt et forklaringsproblem, nemlig når man samtidig støtter CO₂-afgiften i EF-regi.

Jeg skal derfor til slut anbefale, at man stemmer nej til samtlige forslag – nu har vi jo lovet hinanden at tage diskussionen om alle forslagene på én gang – dog med den undtagelse, at vi, hvis det viser sig, at alle forslagene bliver vedtaget – og det gør de jo nok, så jeg tillader mig at foregribe begivenhederne – når vi kommer til lovforslag nr. L 99, må sige, at det ville være meget mærkeligt, hvis Fremskridtspartiet ikke stemte for en afgiftsnedsettelse, når vi skal stemme isoleret om forslaget herom. Det vil vi selvfølgelig også gøre, men jeg siger det kun, fordi vi tager debatten under ét. For set som en pakke er vi imod hele pakken, men vi skal ikke stemme for eller imod en pakke. Vi skal stemme for eller imod de enkelte lovforslag.

Jeg håber, at der rundt omkring i de danske sjæle render tilstrækkelig meget vikingeblood til, at man for en gangs skyld tør stille sig op og sige: Dette her er for meget af det gode; det vil vi ikke være med til. Jeg ved godt, at grundloven forbyder mig at anbefale direkte civil ulydighed, men noget derhenad kunne jo være interessant, hvis befolkningen havde mandsmod til at forsøge det for en gangs skyld, og det skal ingen beklagelse få fra min side.

Duetoft (CD):

I virkeligheden havde jeg tænkt mig at holde mit livs korteste ordførertale i dag, for jeg ville kun være gået op og have sagt et enkelt ord, nemlig øv, men det kræver nok tre fodnoter i alt fald. Den ene er, at det er et øv, fordi jeg synes, det er lidt synd, at S, SF og De Radikale ikke har været helt så åbne, som jeg kunne have ønsket mig, i den periode, der er gået. Det er et øv, fordi jeg synes, at vi skulle have ventet på EF, og det er et øv, fordi jeg synes, det er synd, at omlægningen til miljøafgifter skal ske i en stemning af konfrontation.

Jeg sagde allerede under andenbehandlingen og vil gerne gentage det her, at CO₂-afgiften efter vores opfattelse er den rigtige vej at gå, miljøafgifter er en rigtig vej at gå, vi vil bare gerne have det samordnet med EF. Men jeg vil

[Duetoft]

gerne understrege, at jeg synes, det er synd, at denne startende omlægning til miljøafgifter skal ske i en eller anden konfliktsituation i stedet for at ske i et bredt samarbejde; det ville have været rart.

Men vi agter selvfølgelig at stemme imod lovforslag nr. L 97, der er selve CO₂-afgiften. Man kan undre sig over, at den afgift kommer til afgstemning, efter at de fleste af følgelovforslagene er vedtaget, men det er noget andet. Vi agter som sagt naturligvis at stemme imod dette lovforslag, men jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde under andenbehandlingen, nemlig at vi i CD finder det værre med en CO₂-afgift uden følgelove end en CO₂-afgift med følgelove, og derfor kan vi ikke se, at det er seriøst hverken af Venstre og De Konservative eller specielt Fremskridtspartiet at gå ud at stemme imod følgelovforslagene, fordi afgiften jo er blevet gennemført.

Til gengæld er jeg enig i, at man ikke skal have det store ansvar for det; der står i følgelovene. Det må de tre partier, der gennemfører afgiften alene, stå med ansvaret for, og derfor har vi valgt at markere det ved at undlade at stemme til samtlige følgelovforslag.

Jeg vil gerne slutte med at gentage endnu en gang, at det, der for mig i virkeligheden er det værste i hele dette forløb i forbindelse med CO₂-afgiften, er frygten for, at alle diskussioner om miljøafgifter i de kommende år vil finde sted i en atmosfære af konfrontation. Derfor vil jeg opfordre alle partier i Folketinget til at sikre sig, at det ikke bliver tilfældet, for miljøafgiftsomlægningerne generelt, som vi formodentlig må indføre på en række andre områder, er for vigtige til, at vi skal ligge og slås om dem på den måde, som jeg synes CO₂-debatten er foregået på i det sidste års tid.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg er ked af, når hr. Duetoft beskriver processen som lukket, eller at der har været manglende åbenhed.

Dette komplekse af lovforslag har været behandlet i månedsvis såvel i Energiudvalget som i Skatteudvalget. Jeg erindrer ikke, at Centrum-Demokraterne har været parat med ændringsforslag, med uddybende notater, med spørgsmål, med nogen som helst form for kon-

struktivt medarbejde om at få disse forslag ændret eller få andre modeller på bordet.

Jeg synes også, det er kedeligt, at hr. Duetoft skal slippe af sted med at sige, at der har været en konfrontation, for det startede jo for over et år siden med, at man ville følge energihandlingsplanen op. Man præsenterede regeringen for en opfordring til at være med i en CO₂-afgift. Det ville regeringen ikke. Så lavede man et beslutningsforslag. Det stemte regeringen også imod, og endelig kommer så disse lovforslag, som er en følge af det beslutningsforslag.

Processen har været lang, og regeringen har fået masser af invitationer til at være med til arbejdet. Man kan ikke sige, at processen har været lukket, og der har været masser af invitationer til at deltage i arbejdet. Det har bare været om at komme an.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg skal gøre det meget kort. Jeg er enig med hr. Duetoft i, at det er beklageligt, at det ikke er et bredere flertal, der er med til disse afgørelser. Hvorvidt der er tale om manglende samarbejde, eller hvad det skyldes, skal jeg ikke kommentere herfra, men jeg er meget enig i, at disse væsentlige ændringer i vores politik bør være bredt formulerede og også bør være noget, der bakkes bredt op i Folketinget.

Derimod kan jeg ikke lide hr. Duetofts bemærkning om, at vi selvfølgelig også skulle stemme for følgelovforslagene. Jeg tror, jeg har sagt flere gange, at jeg ønsker, at resultatet af denne afgift skal være provenuneutralt, således at midlerne bliver ført tilbage til dem, der bliver ramt. Så får det den adfærdsregulerende effekt, og det er o.k. Det er sådan set essensen, og det er derfor, vi er nødt til at sige: Væk – vi kan ikke røre ved dette her. For pengene kommer ikke tilbage til dem, der betaler dem.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Hr. Peter Hansen-Nord må have været optaget et andet sted under min ordførertale, for jeg sagde faktisk ikke noget om, at regeringen skulle stemme for følgelovforslagene. Jeg opfordrede faktisk regeringen til at gøre det samme som CD, nemlig at undlade at stemme til dem. Der er altså en væsentlig forskel. Man

[Duetoft]

kan nemlig bare forestille sig den situation, at Venstre og De Konservative fik deres vilje og følgelovforslagene faldt. Så sad vi altså tilbage med CO₂-afgift uden nogen muligheder for at tilbageføre en del af det. Derfor er selve tanken om, at der skal være følgelove, naturlig og nødvendig. Og derfor må vi give de tre partier S, SF og De Radikale ret i, at de naturligvis skal være der.

Vi synes bare ikke, vi vil tage medansvar for den måde, det er lavet på. Men at stemme imod det ville svare til at skulle gå ud og sige: Jamen o.k., gennemfører I loven, så lad os få det så slemt som muligt, så gør vi, hvad vi kan for at forhindre følgelovene. Derfor er det jo godt, at vi undlader at stemme, så de ikke falder.

Derudover må jeg sige til fru Elisabeth Arnold, at jeg er ked af, at Det Radikale Venstre tog det med det lukkede lidt for personligt op. Det var ikke meningen. Jeg holder meget af Det Radikale Venstre lige i øjeblikket.

Men lad mig så sige, at det, jeg beklager, er, at jeg i alt fald sidder tilbage med en følelse helt tilbage fra beslutningsforslagsgennemførelsen i sidste samling af, at S, SF og De Radikale ikke på noget som helst tidspunkt har været interesseret i at ændre de forudsætninger, der lå i det gamle beslutningsforslag. Det er det, der er min pointe i det. Det drejer sig ikke om, hvorvidt man kunne stille spørgsmål i udvalget eller kunne det ene og det andet. Udgangspunktet har været, at dette flertal bestående af S, SF og De Radikale, allerede dengang man lavede beslutningsforslaget, har lagt sig fast på nogle ting, der bare skulle gennemføres. Det, jeg beklager, er altså, at man i den grad gravede sig ned i sine egne tanker fra den tid.

Men det ændrer intet ved, at jeg er enig med fru Elisabeth Arnold i, at ingen kan klage over den tid, dette her har været behandlet i, for det har været behandlet ganske godt og ganske længe. Derfor er det ikke det, jeg beklager mig over.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil gerne kvittere for den rosende omtale, hr. Duetoft gav af Det Radikale Venstre, og i øvrigt for hr. Duetofts, synes jeg, meget ræ-

sonnable holdning til den samlede lovgivning på dette område. Det åbner faktisk for en fortsat dialog om disse spørgsmål.

Men jeg må sige til hr. Duetoft, at hvis hr. Duetoft gerne ville have været med til at ændre noget – der er jo sket en del ændringer undervejs – ville det have hjulpet kolossalt meget, om hr. Duetoft havde henvendt sig i udvalgsforløbet med nogle forslag til ændringer; så havde vi haft en god mulighed for at enes, tror jeg.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Nu skal det ikke være én stor roseklub, selv om jeg mener det, jeg sagde før.

Jeg vil bare sige til hr. Bilgrav-Nielsen, at den fundamentale forskel på S, RV, SF og os andre var, hvorvidt vi skulle vente på EF eller ikke vente på EF. Det er jo i virkeligheden dér, den skiller. Og der har mig bekendt ikke på noget som helst tidspunkt i processen fra de tre partiers side været nogen åbning over for det synspunkt, at man måske skulle overveje og vente. Jeg tror ikke på – jeg har i al fald ikke bemærket det på noget tidspunkt – at man ville indgå et kompromis om det, og det er hovedpunktet for mig, for det er dér, de to sider skilles fra hinanden.

Jeg taler slet ikke om Fremskridtspartiet i denne sammenhæng, for de er uinteressante – de er jo bare imod det hele – men jeg tænker på regeringspartierne og os andre over for S, RV og SF.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg skal ikke gentage argumentet om, hvorfor vi ønsker ikrafttræden 1. januar 1993 for erhvervslivet – det er sagt så tit – men jeg vil gerne spørge hr. Duetoft, om det, hr. Duetoft siger nu, nemlig at dette med EF og Danmark faktisk er skillepunktet, skal forstås sådan, at hr. Duetoft i øvrigt er enig i lovforslagene, sådan som de foreligger.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Jeg ville stort set ikke have noget imod, hvis EF's ordning kom til at ligne den danske.

Kofod-Svendsen (KRF):

Jeg skal ikke forlænge debatten længe, men præcisere, at Kristeligt Folkeparti principielt er for miljøafgifter. Det, der efter vores opfattelse er det forkerte i denne sammenhæng, er timingen. Som hr. Duetoft lige nævnte, mener vi, det rigtige havde været at indføre disse miljøafgifter koordineret med EF. Det sker ikke.

Hvad angår ændringsforslagene, kan jeg da godt have sympati for CD's tanke, men vi synes nu, det er lidt mærkeligt at bruge nogle penge, som man samtidig stemmer imod at man får. Derfor synes vi, der må være den sammenhæng, at når man vil bruge nogle penge, må man også skaffe dem. Man kan ikke stemme imod, at vi får nogle penge, og så ikke stemme tilsvarende. Det har været vores holdning.

Men vi kan kun beklage, at vi ikke har fået en sådan timing, at vi i bred enighed herinde kunne have gennemført de miljøafgifter, som jeg mener har fremtiden for sig.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg synes, det har gået som en rød tråd igennem denne sag, at afgiftens formål ikke har noget med miljø at gøre. Det er reelt en ny måde at få penge ind til statskassen på. Derefter beholder man nogle, og så har man en lille slat penge tilbage, som man deler ud, og så håber man på, at de steder, pengene falder, vil huske det som en venlig erkendtlighed ved næste valg-situation. Sådan opfatter jeg hele CO₂-afgiften. Man bruger CO₂-afgiften som argumentation, får det ind i den politiske debat. Men den skal jeg ikke røre mere ved.

Jeg vil bare sige, at der er én ting, der berører mig dybt, og det er vilkårene for den, jeg vil ikke sige ø, men landsdel, jeg kommer fra. Jeg synes, vi bliver hårdt ramt. For det første indførte vi for nogle år siden et koncept om en grøn ø, så vi nu er nået frem til, at omkring 80 pct. af al vores opvarmning foregår med halm eller træflis eller energi fra vejrmøllerne. Det var et led i vores plan. Dernæst fik vi et kabel lagt til Sverige, således at vi ikke har nogen elproduktion på Bornholm, bortset fra i nødsituationer, men importerer størstedelen af vores energi fra Barsebäck, som heller ikke har CO₂-emission.

Så siger jeg til mig selv: For det første blev vi pålagt en ekstra afgift, fordi vi skulle støtte naturgasprojektet i den øvrige del af Danmark; det er 30-35 mio. kr., det bornholmske samfund betaler hvert år til formål i det øvrige land. Nu skal vi til at betale 20-25 mio. kr. ekstra i CO₂-afgift, selv om vi måske er den landsdel i Danmark, der udleder mindst CO₂. Jeg synes, man skal være forsigtig. Først så lokker I os til det at lave en grøn ø, derefter straffer I os ved at pålægge os en ekstra afgift, til trods for at vi er dem, der forurener mindst, hvis vi i det hele taget forurener.

Dette være sagt til Socialdemokratiet i særdeleshed, som nu proklamerer et nyt program for, at man skal hjælpe de landsdele, der er i vanskeligheder, i hvilken sammenhæng man har glemt Bornholm. I øvrigt har man måske nok ikke glemt Bornholm, men man lægger nogle ekstra afgifter på dette samfund, som bliver ramt af ekstraordinært stor arbejdsløshed i vinter på grund af strukturændringer i fiskeriet.

Jeg synes ikke, man kan være den slags bekendt, så jeg plejer at sige til mig selv: Vi har det ligesom pigen, der til sidst sagde: Der kan man se, hvad man får for sin gode vilje. Hun fik et barn. Vi får afgifter.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg noterede mig ikke nogen særlig god vilje fra hr. Niels Anker Kofoeds side, men jeg vil da gerne sige, at nu er det jo sådan, at Bornholm er en del af riget. Og mig bekendt er der endnu ikke truffet beslutning om, at lovgivningen her i parlamentet, i Folketinget, ikke også skal dække Bornholm. Men det er da muligt, at hr. Niels Anker Kofoed er på vej over i løsrivelsesbevægelsen på Bornholm.

I øvrigt synes jeg, at hr. Niels Anker Kofoed skal være opmærksom på – og det har knebet lidt at forklare det især over for Venstre og hr. Peter Hansen-Nord – at der er et meget kraftigt element af favorisering af anvendelse af bio-brændsler i denne lovpakke. Prøv at studere teksten lidt nøjere. Dette her bliver virkelig et løft for anvendelsen af alternativ energi.

(Kort bemærkning).

Poul Nielson (S):

[Poul Nielson]

Det er også til hr. Niels Anker Kofoed. Jeg synes, hr. Niels Anker Kofoed skulle studere den tilskudsordning til færdiggørelse af fjernvarmenet, der også er en del af denne CO₂-lovpakke. Det vil der være anvendelse for i hvert fald i Rønne, måske også andre steder på Bornholm, hvor man laver nye kraftvarmeprojekter, og hvor man kan få op til 100 pct.s tilskud til færdiggørelse af fjernvarmenettene. Der er flere af disse elementer, som har betydelig interesse også på den ø, hvor hr. Niels Anker Kofoeds vælgere bor.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Det lyder meget skønt, men realiteten er jo, at vi har lavet de investeringer dér, hvor vi kan lave fjernvarmenet, så det nytter ikke noget at komme med sådan noget som, at nu kan I måske få 100 pct. Det reelle er, at hver husstand nu skal betale et par tusinde kroner ekstra i elafgifter ud over de 4.000 kr., de betaler i forvejen til billiggørelse af naturgasnettet. Tror I, det er noget, et samfund, der er på vej ned, synes er en god ordning?

Jeg ville ønske, man havde taget det skridt at fritage Bornholm for denne lovgivning på grund af Bornholms tidligere indsats i energibesparelsesforanstaltninger. Det havde været fornuftigt; I havde været nogle mandfolk, hvis I havde gjort det.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

På et tidligere tidspunkt i debatten, hvor hr. Kofod-Svendsen formentlig ikke har været til stede – sådan vælger jeg at tolke indlægget – blev det diskuteret temmelig kraftigt, hvordan denne afgiftspålægning ser ud i sammenhæng med, hvad der i øvrigt sker i disse år af sænkning af skatter og afgifter, men det ser hr. Kofod-Svendsen helt bort fra.

Energiministeren (Anne Birgitte Lundholt):

Det har været en lang debat ikke alene her under tredjebehandlingen, men så sandelig også under første- og andenbehandlingen af beslutningsforslaget vedrørende denne lovpakke. Det er ikke nogen hemmelighed, at regeringen beklager udgangen på denne diskussion. Vi

beklager den danske enegang i form af en indførelse af afgiften, og vi beklager den form, som alle disse refusionsordninger, som skal opveje noget af det, har fået.

Regeringen har ikke sat noget som helst spørgsmålstejn ved, om man vil opfylde handlingsplanen »Energi 2000« – det vil vi – men regeringen har sat et spørgsmålstejn ved det middel, som forslagsstillerne har valgt til at opfylde en del af »Energi 2000«.

Omkostningsforøgelserne har vi diskuteret, og mange ordførere har været inde på det: forringet konkurrenceevne, arbejdspladsproblemer og nye offentlige udgifter. Gevinsten er svær at få øje på både miljømæssigt og arbejdspladsmæssigt. CO₂-afgiften egner sig efter regeringens opfattelse ikke som et nationalt virkemiddel, men kun som led i en international aftale.

Det komplicerede refusions- og tilskudssystem, hvormed man forsøger at råde bod på det kroniske konkurrenceforværringsproblem, er opstillet på én måde, hvorpå det efter vores opfattelse ikke er lykkedes. Jeg vil her tillade mig at citere Industrirådet, som i en henvendelse til de to folketingsudvalg siger:

»Det er således ikke embedsmændene i centraladministrationen, der har fejlet i arbejdet med at oversætte forslagsstillerens tanker til en lovtæst. Den opgave, der er stillet, er simpelt hen umulig.«

Det, der har været tale om, er, at vi har prøvet at imødekomme alt, hvad forslagsstillerne gerne ville have. Nu hørte jeg under andenbehandlingen, at hr. Poul Nielson gjorde opmærksom på, at det måtte være dårlig vejledning fra regeringens side, hvis noget af det ikke var faldet så heldigt ud. Jeg er da glad for, at hr. Poul Nielson nu selv har dementeret dette, idet han i to skrivelser, der omhyggeligt er omdelt i Folketingets Energipolitiske Udvalg, har sagt, at regeringen og embedsapparatet kun har ydet teknisk bistand ved udarbejdelsen af lovforslagene. Forslagene er med andre ord udarbejdet efter direkte anvisninger fra forslagsstillerne bag det oprindelige beslutningsforslag, nr. B 52. Jeg takker for disse bemærkninger, som befrier mine embedsmænd i Energiministeriet for et tungt åg over skuldrene. Under andenbehandlingen kom det også frem, at hvis man havde benyttet den oprindelige tilskudsordning, som var skitseret i beslut-

[Energiministeren]

ningsforslag nr. B 52, havde man undgået nogle af de problemer, vi kritiserer nu, men på den baggrund vil jeg gerne her have lov at fortælle, at når vi ikke kunne arbejde videre med det, der var foreslået dér, skyldtes det, at juristerne enstemmigt sagde, at den udformning, som forslagsstillerne havde givet refusionsordningerne i beslutningsforslag nr. B 52, simpelt hen ville være i strid med grundloven.

Det er som sagt regeringens mening, at CO₂-afgiften bør indføres i fællesskab i EF samtidig på et skattnetralt grundlag. Nu har det også været fremført i debatten i dag lige som under andenbehandlingen, at flere lande allerede har taget initiativ til at indføre CO₂-afgifter, og jeg har så sent som i dag, tror jeg, bl.a. hørt hr. Poul Nielson henvise til Tyskland. Men nu vil jeg så oplyse hr. Poul Nielson om, at det simpelt hen ikke er rigtigt. Forbundsregeringen i Tyskland har hele tiden afventet beslutningen i EF, og jeg kan oplyse hr. Poul Nielson om, at man så sent som den 12. december i år har besluttet ikke at indføre en national CO₂-afgift, men derimod hjælpe de andre lande inklusive Danmark med at presse på i EF for at få gennemført de fælles afgifter.

Der har været mange henvendelser fra diverse organisationer, som har advaret imod dette forslag. De har været grundigt behandlet i debatten.

Jeg vil nævne en af de ting, som jeg har undret mig lidt over ikke har fænet i debatten eller i pressen heller, og det er det kritikpunkt, som også Kommunernes Landsforening fremfører, nemlig den regionale favorisering af Københavnsområdet, som ligger i, at alle jyderne nu skal til at betale for det, de én gang har betalt for, så det også kan komme i Københavnsområdet. Det er en skævvridning, som jeg ikke bryder mig om.

Jeg vil sluttelig gerne gentage, hvad jeg sagde under andenbehandlingen, og hvad jeg også har fremført i et brev over for Energipolitisk Udvalg, at en af de frister, der var blevet indsat ved et ændringsforslag, beklageligvis ikke er mulig at overholde. Jeg har advaret om det; jeg vil gerne tilsige her, at vi selvfølgelig i Energiministeriet vil gøre alt, hvad der står i vores magt, for at gennemføre de ting, der bliver vedtaget i Folketinget, men jeg vil henvise til det, jeg har sagt i et skriftligt svar til Energipolitisk Udvalg, at den foreslåede frist for indførelse af

energisynt simpelt hen ikke kan overholdes. Selv hvis notifikationen skulle forløbe uden problemer, vil den i sig selv vare to måneder, og derfor er 1. marts 1992 ikke en realistisk frist.

Jeg håber, at forslagsstillerne på trods af vedtagelsen af teksten vil være positive over for, at der ikke her er tale om chikane fra ministeriets side, men en simpel overholdelse af tidsfrister for notifikation og for gennemførelse af det, der er foreslået. Vi skal nok få det gennemført, men fristen er for snæver.

Jeg skal ikke fordybe mig yderligere i de ting, vi har sagt mange gange, men blot henvise til de tidligere behandlinger og overlade det til skatteministeren nærmere at kommentere de rent afgiftsmæssige aspekter af lovforslagene. Jeg skal endnu en gang på regeringens vegne på det kraftigste opfordre til, at man stemmer imod samtlige de fremsatte CO₂-forslag.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Hr. Poul Nielsens hovedargument for den løvbuket, der ligger her, var, at Danmark skal gå i spidsen, at Danmark skal foregå med et eksempel til efterfølgelse i andre lande, og at det skulle være den egentlige baggrund for, at det haster så stærkt med at få gennemført disse CO₂-forslag.

Jeg vil gerne her slå helt fast, at Danmark ved at gå enegang ikke baner vejen for en større international udbredelse af miljøafgifter, men alene skader sig selv. Og det er der fire grunde til.

For det første er CO₂-udledningerne et globalt spørgsmål. Hver enkelt borger, hver enkelt virksomhed, hvert enkelt land må derfor konstatere, at dets isolerede bidrag ikke rigtig betyder noget andet end omkostninger for landet selv, da navnlig for Danmark. Den danske andel af verdens totale CO₂-udslip er 0,2 pct. – 0,2 pct. er det danske bidrag af det totale CO₂-udslip i verden. Hvem tror dog i fuld alvor på, at en sådan afgift har nogen som helst miljømæssig virkning i denne henseende.

For det andet vil etablering af forskellige nationale ordninger i de enkelte lande meget væsentligt besværliggøre indførelsen af et afgiftssystem fælles med EF. Hvis det ene land fritager stålværker, det andet land fritager turistindustrien og giver tilskud til brug af brunkul, det tredje land giver tilskud til decentral kraft-

[Skatteministeren]

varme baseret på naturgas, og det fjerde land laver en helt fjerde særordning, så vil der være meget stærke kræfter i landene, som vil modsætte sig bestræbelserne på at etablere et fælles system, hvor der ikke er disse særfordele.

For det tredje forudsætter en afsmittende virkning, at Danmark kan påvise, at de gunstige virkninger overstiger ulemperne. Det er helt, helt sikkert, at den danske konstruktion med degressive satser, kæmpeadministration og andet snarere vil dæmpe lysten i andre lande. Ved at gå enegang skader Danmark snarere end gavner udbredelsen af energiafgiften. Jeg vil gerne for en ordens skyld understrege, at regeringen usvækket kraftigt vil arbejde for, at der i fællesskab i EF indføres en CO₂-afgift. Men det er forkert at tro, at det, vi laver her, letter mulighederne.

For det fjerde er det naivt at tro, at Danmark på skatteområdet overhovedet kan virke inspirerende. Danmark fremhæves tværtimod af omverdenen som et dårligt eksempel på grund af vort høje skattetryk. Danmark har i årevis haft meget høje afgifter også på energi til husholdningerne, uden at det har inspireret andre lande. Jeg siger det, uanset at jeg i øvrigt mener, at det er en fornuftig energipolitik. Men det har ikke inspireret andre lande til at følge det danske eksempel. Danmark fremhæves tværtimod som et dårligt eksempel på høje skatter og afgifter.

Der er altså ingen særlige fordele ved at bære fanen eller gå forrest, i hvert fald ikke for fanebæreren, højst for visse generaler uden for skudlinien i officersmessen, hvor det måske kan give prestige at henvise til eget mod illustreret ved store tab hos det menige mandskab.

Jeg skal afrunde ved at sige, at rent principielt er det selvfølgelig klart, at en markedsorienteret miljøpolitik, hvor man gennem miljøafgifter påvirker til fornuftig miljømæssig adfærd hos producenter og forbrugere, er bedre end centralistisk forbuds- og påbudsbaseret miljøpolitik. Fordelen ved afgifter som middel er, at virksomhederne og husholdningerne ud fra prissignalerne tilpasser forbruget af energi. I virksomheder, hvor det er dyrt at spare, gennemføres der få besparelser, mens virksomheder, der har få omkostninger ved besparelser, gennemfører større besparelser.

Det er markedsøkonomi. Det er fornuftigt. Det virker. Man får mere miljø for de færrest

mulige omkostninger, uden at staten blander sig unødigt. Men forudsætningen for, at miljøafgifter virker fornuftigt, er, at de forbedrer miljøet. CO₂-afgiften forbedrer ikke miljøet. Forudsætningen for, at miljøafgifter er fornuftige, er, at de ikke forringer konkurrenceevnen. CO₂-afgiften forringer konkurrenceevnen. Forudsætningen for, at miljøafgifter er fornuftige, er, at de ikke øger skattetrykket. CO₂-afgiften øger skattetrykket. Forudsætningen for, at miljøafgifter er fornuftige, er, at de ikke øger bureaukratiet. CO₂-afgiften øger bureaukratiet. Derfor er regeringen imod CO₂-afgiften.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg har i lighed med Tingets øvrige medlemmer med stor interesse hørt såvel energiministeren som skatteministeren argumentere meget voldsomt mod de lovforslag, som forhåbentlig om et øjeblik bliver vedtaget her i salen.

Hvis det virkelig er sådan, at de to ministre er så kraftigt modstandere af de beslutninger, et flertal i Folketinget agter at tage, må man spørge ministrene: Hvordan føler de at de selv kan fortsætte med at administrere en lovgivning, de så klart er imod? Det er ikke et borgerligt ombud at være minister; det er en frivillig sag. Det er endda ofte et embede, folk står i kø for at opnå. Der er ingen, der vil tvinge et enkelt menneske til at administrere stik imod sin overbevisning. På mig virker det hult med modstanden mod CO₂-afgiften fra de to pågældende ministres side, hvis ikke de personligt er parat til at tage konsekvensen af deres standpunkter.

Poul Nielson (S):

Der er forskel på folk. I opfølgning af hr. Svend Aukens bemærkninger vil jeg sige, at i denne lange sagsbehandling har vores holdning til det spørgsmål, hr. Svend Auken rejser, jo nærmest været den, at det er i orden, ministrene bliver siddende, bare de ikke sidder i vejen. Det har sådan set kunnet fungere indtil nu, og vi har altså også fået de tilsagn, vi skal have med hensyn til at føre sagen videre frem både med at forhandle i EF om en generel CO₂-aftale og også om notifikationsprocessens håndtering, og det er sådan set ikke noget, vi forven-

[Poul Nielson]

ter problemer med i samarbejds-mæssig for-stand.

Så har energiministeren nævnt, hvorledes man har relateret til f.eks. Industrirådets hen- vendelse, og det er rigtigt, at man har forholdt sig meget ukritisk til en række af de henvendel- ser, der er kommet. Et helt interessant eksem- pel på det var det svar, vi fik med en komment- ar til en henvendelse fra aerosoldåseindustri- en, hvor skatteministeren gav disse aerosolfab- rikanter ret i, at de burde have fritagelse, når de bruger CO₂ som drivgas i forbindelse med spraydåser, for foreningen havde jo ret i, at det kun var, når CO₂ kommer ud i atmosfæren, at det bør beskattes. Det fører jo til det spørgs- mål: Hvor har skatteministeren forestillet sig at denne drivgas bliver af, når man trykker på sådan en aerosoldåse? Det siger lidt om, hvor ukritisk man har forholdt sig til en del af hen- vendelserne.

I begyndelsen, da vi diskuterede dette, ka- rakteriserede jeg en del af reaktionerne som rutinepræget hysteri. Jeg må sige, at regerin- gens måde at forholde sig på til en række af henvendelserne her i efterårets løb har i hvert fald kun været rutinepræget, og det er jo også vældig godt.

Så til energiministerens bemærkning om, at mine bemærkninger ved andenbehandlingen fritager ministeren og embedsmændene for an- svar. Den kritik drejede sig om, at måden, den- ne lov er skruet sammen på med hensyn til re- fusion for store energiforbrugere, er blevet til på baggrund af de råd, vi har fået, som også hr. Bilgrav-Nielsen har peget på det flere gange. De breve, ministeren taler om, er kommentarer til, at ministeren over for forskellige virksom- heder har skrevet, at hun da også gjorde alt, hvad hun kunne for at påvirke lovgivningspro- cessen, sådan at virkningerne blev de færrest mulige for virksomhederne. Det var det, jeg kommenterede, at den påvirkning har vi ikke set. Der har ikke været noget som helst tilløb til en dialog om tingene, efter at vi har fået den tekniske rådgivning.

Så til spørgsmålet om fristen for energisyn. Vi har givet disse par måneder ekstra og gjort det definitivt. Der har været masser af tid til forberedelse; det har absolut været diskuteret igennem. Og jeg vil sige, at hvis det er for me- get for energiministeren, er det jo selvfølgelig beklageligt; jeg skal ikke blande mig i overve-

jelser om, hvorvidt der er for meget arbejde på posten. Men vi skal medgive, at vi i hvert fald har formuleret en dagsorden for aktiviteterne nu med et forsvarligt indhold. Vi er ikke ind- stillet på på forhånd at udstede nogen attest på, at den frist ikke skal efterleves.

Til sidst til skatteministeren vedrørende bil- ledet med, hvem der har fordele af at bære fa- nen osv.: Under alle omstændigheder må mi- nistrene jo i hvert fald bære den, hvis de vil blive, hvor de er.

Riishøj (SF):

Det er ikke så svært at gendrive de argumen- ter, som de to ministre kom med.

Med hensyn til Tyskland, som energimini- steren var inde på, er det sådan, at der i Tysk- land ikke er total afgiftsfritagelse for erhvervs- livet. Det er også sådan, at Tyskland har haft store afgiftsstigninger i de sidste år for at finan- siere opbygningen af DDR, så man kan ikke rigtig bruge Tyskland som eksempel, kun med hensyn til udformningen, dér venter man med selve CO₂-afgiften, men det med afgiftstryk- kets størrelse i Tyskland duer ikke rigtig.

Det fører så over i det med, at vi er eksempel for andre lande. Det er faktisk andre lande, der er eksempel for Danmark, for erhvervslevet i andre lande betaler en vis afgift, mens de ikke gør det i Danmark. Så det med, at vi er så me- get foran andre lande, er heller ikke rigtig et argument, som kan bruges. Der er faktisk an- dre lande, som har et vist afgiftstryk på er- hvervslevet for at finansiere de offentlige udgif- ter.

Og så spørgsmålet om de nationale ordnin- ger. Det, der sker med en CO₂-afgift i Dan- mark, er i hvert fald, at vi nærmer os det, som bliver en mulig EF-ordning senere. Det, vi har i dag, er i hvert fald længere væk fra det, som EF formodentlig vil indføre. Det er så spørgs- målet, om man i EF laver en brancheordning. Det kan godt være, man ikke gør det, for der bliver et vildt slagsmål om brancheordninger. Mon ikke man når frem til et eller andet med at bruge et momsgrundlag eller omsgrundlag som en mere praktisk løsning på det i stedet for slagsmålet mellem brancherne? Det er gæt- værk, men vi kommer da i hvert fald tættere på en EF-ordning, end vi er i dag, med den lov, som vi gennemfører nu.

[Rilishøj]

Vedrørende udformningen af afgiften vil jeg give skatteministeren ret i, at det ikke er en ideel ordning at have en degressiv skala, og vi håber meget, at den på et tidspunkt kan afløses af en bedre ordning. Problemet er bare, at som situationen er i dag, uden at vi har indført andre afgiftsomlægninger, vil en ikkegressiv skala betyde, at en række af de store virksomheder i Danmark vil blive lukket — ikke fordi de måske ikke sparer på energi, men fordi de på grund af produktionens karakter har et meget højt energiforbrug. Det kan vi ikke rigtig tåle, men det løser vi forhåbentlig hen ad vejen, når vi får et mere rationelt økologisk orienteret afgiftssystem.

Alt dette med konkurrenceevne har vi jo diskuteret efterhånden i to timer. Vores energiudgifter for virksomhederne bliver stadig efter CO₂-afgiften mindre end i andre lande, vi konkurrerer med, vi har lavere lønstigninger, vi har en lavere rente. Den metode, som regeringen vil have, er faktisk at føre os over på et postniveau eller noget i den retning. Bare sænke afgifter, så går det nok! Men det er altså ikke noget, man har erfaring for styrker et lands økonomi.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil først gøre et par bemærkninger til skatteministerens indlæg, som jo var yderst selvmodsigende.

Skatteministeren påstår, at denne miljøafgift, som han i øvrigt gør et forsøg — ikke særlig vellykket, men dog et forsøg — på at forklare som værende et element, man godt i særlige situationer kunne forsvare at anvende, ikke virker miljøforbedrende, men konkurrenceevneforringende. Begge dele kan ikke være sandt: Hvis denne afgift ikke virker miljøforbedrende, så er det, fordi den er for lav, så er det, fordi vores refusionsordning er for gunstig. Og jeg vil sådan set gerne medgive, at det er en meget gunstig refusionsordning, men det er bevidst. Det er den, fordi vi gerne vil vise, at vi i indkørfasen ikke vil belaste hårdere end højst nødvendigt, og fordi vi gerne vil vænne industrien til at have dette afgiftspålæg, også fordi vi nu nok kommer et år eller måske to før andre EF-lande med denne afgift, men de andre lande har jo, som det har været nævnt flere gange, andre former for energiafgifter på erhvervenes energiforbrug. Så hvis denne af-

gift er for lav eller refusionsordningerne for gunstige til, at der samlet bliver en positiv miljømæssig virkning, jamen så kan der heller ikke ud af systemet komme en konkurrenceevneforringelse.

Dernæst påstår skatteministeren, at vi øger skattetrykket. Det er forkert; der er samlet en lettelse i skattetrykket. Det er påvist i skatteministerens egne oplysninger i forbindelse med finansloven og også i finansministerens. Dertil kommer, at der er et overskud fra denne afgift i 1992 på ca. måske et par hundrede millioner kroner, som tydeligt og klart er reserveret til skatte- og afgiftsnedsættelser. I 1993 kommer der et større beløb, et milliardbeløb, fordi erhvervslivet er med. Vi er også parat til at anvende dette provenu til yderligere skatte- og afgiftsnedsættelser. Det sker så samtidig med, at Folketinget nu har besluttet at nedsætte selskabsskatten klækkeligt, således at den danske selskabsskat ligger i den lette ende, den billige ende, i EF-sammenhæng. Så der er denne sammenhæng med, hvad vi i øvrigt foretager os af afgifts- og skattepolitisk.

Så undrer det mig, at skatteministeren så kraftigt advarer imod den danske ordning. Ministeren siger, at man i EF vil gøre, hvad man kan, for at få en fælles EF-løsning. Nu har jeg efter skatteministerens og også energiministerens indlæg ikke nogen stor tiltro til, at de danske indlæg bliver særlig interessante eller særlig pågående i EF-sammenhæng. Det er der meget der tyder på at de ikke gør.

Men det, der er interessant at få afklaret nu, er spørgsmålet: Er regeringen parat til i EF-sammenhæng at søge den danske ordning gjort til model for, hvad man skal gøre i Fællesskabet? Hvis svaret fra skatteministeren og energiministeren er nej med de begrundelser, man gav før, hvad var så årsagen til, at man sidste fredag i Markedsudvalget accepterede netop dette mandatpålæg om i EF at arbejde for gennemførelse af det danske forslag? Jeg går ud fra, at når man i Markedsudvalget accepterer dette pålæg, er det også det standpunkt, regeringen står på, når man drøfter sagen i EF.

Dernæst vil jeg gerne afsluttende sige, at dette jo ikke er en enligstående sag; det skal ses i sammenhæng med alle de øvrige tiltag, som vi har besluttet os for — som oven i købet et stort flertal under den forrige regerings tid

[Bilgrav-Nielsen]

besluttede sig for at gennemføre på energiområdet, nemlig kontant opfølgning af energihandlingsplan 2000. Dette er et af elementerne. Det undsiger regeringen nu.

For få dage siden var energiministeren godt inde i en undsigelse af et andet hovedelement i energihandlingsplanen, nemlig hele den centrale kraftvarmeudbygning, som er beskrevet i den nye og moderniserede varmeforsyningslov, som er gennemført også for 1½ år siden. Dette grundlag: forsikring af, at energihandlingsplanens mål nås, anfægtes nu kontant af regeringen. Man er tæt på nu at være henne ved aftalebrud.

Jeg kan her ved afslutningen af denne debat – og i øvrigt i forlængelse af debatten i går om finanslove – sige: Her har vi et felt, hvor flertallet er på plads. Vi har aftalt, Socialdemokratiet, SF og Det Radikale Venstre, at vi straks i det nye år mødes for at lægge rammerne for, hvorledes energihandlingsplanen bliver fulgt op i de kommende år. Især det næste par år er meget vigtige.

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Blot to korte bemærkninger til hr. Bilgrav-Nielsen: For det første, når det samlede skattetryk ikke vokser, så er det et produkt af mange forskellige faktorer. CO₂-afgiften i sig selv yder et bidrag til forhøjelse af skattetrykket. Så er der altså andre elementer, der trækker i den anden retning. Det er forklaringen på, at det samlede skattetryk ikke stiger. Det er mur- og nagelfast, at CO₂-afgiftens isolerede bidrag er en forhøjelse af skattetrykket. Men lad det nu ligge.

Det, jeg egentlig synes jeg er nødt til at svare hr. Bilgrav-Nielsen på, er hr. Bilgrav-Nielsens spørgsmål om, hvorvidt regeringen loyalt vil leve op til de forhandlingsoplæg, der er aftalt i Folketingets Markedsudvalg i henseende til at fremføre danske synspunkter i EF-Ministerrådet vedrørende CO₂-afgiften. Det burde være selvfølgelig, men jeg vil da gerne understrege, at regeringen selvfølgelig vil fremføre de danske synspunkter, der er aftalt i de forhandlingsoplæg, der er godkendt i Folketingets Markedsudvalg, så meget mere som det jo faktisk hele tiden har været – og er – regeringens politik, at en CO₂-afgift bør indføres af EF-landene i fællesskab. Derfor kan regeringen med god samvittighed arbejde på grundlag af

de forhandlingsoplæg, der er givet. Jeg anførte blot i mit indlæg, at hvis hvert EF-land går sin egen vej, risikerer vi, at hvert land indfører særordninger, som vanskeliggør en senere fælles løsning.

Men det har hele tiden været regeringens opfattelse, og det vil det også være fremover, at der bør arbejdes for en fælles EF-løsning, og derfor vil regeringen selvfølgelig fortsat følge den linie, som er godkendt i Folketingets Markedsudvalg.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Hvis skatteministeren fortsat mener, det kan være rimeligt og forsvarligt at gennemføre en miljøafgift, forudsat at andre skatter og afgifter samtidig lettes tilsvarende, er den foreliggende situation perfekt.

Jeg vil gerne bede skatteministeren bekræfte, at med de foreliggende planer for en tilpasning af det danske afgiftssystem vil det samlede skatte- og afgiftstryk fortsat falde, selv efter indførelsen af denne minimale miljøafgift.

Dernæst er jeg ikke i tvivl om, at den danske regering vil fremføre danske synspunkter i EF – men hvilke danske synspunkter? Når jeg spørger, om regeringen vil arbejde ud fra det grundlag, den faktisk accepterede i Markedsudvalget, er det jo lige præcis, fordi skatteministeren gik meget kraftigt imod den danske ordning. Men det er altså ikke et hvilket som helst dansk standpunkt, man skal fremføre i EF. Det er den danske ordning, som er beskrevet i det dokument, der er forelagt fra Markedsudvalgets side. Ministrene har fået mandat til at arbejde i EF for gennemførelsen af den ordning, som vi nu gennemfører i Danmark.

Ministeren må svare mig klart og kontant på, om regeringen agter at gøre det.

Formanden:

Er der flere, der ønsker at udtale sig? Hr. Bilgrav-Nielsen for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg tager det manglende svar fra skatteministeren som et udtryk for, at han nu accepterer, at den danske ordning er god nok.